

ЗВІТ

за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі гуртожитку № 4 Національного університету «Запорізька політехніка»

11 червня 2025 року

м. Запоріжжя

Мета моніторингового візиту: відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання у місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

представник Уповноваженого Верховної ради України з прав людини у Запорізькій області – Волков Михайло Валерійович;

головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Короткова Юлія Леонідівна.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

Завідувача гуртожитку № 4 Національного університету «Запорізька політехніка» – Ігнашова Валерія Валерійовича.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкту моніторингу: гуртожиток № 4 Національного університету «Запорізька політехніка».

Повна адреса об'єкту моніторингу: м. Запоріжжя, вул. Університетська, 46 (колишня вул. Жуковського).

Форма власності: державна.

Ініційовано внесення об'єкту до переліку МТП, що формується Мінреінтеграції: внесено.

Попередній моніторинговий візит був проведений 24 жовтня 2023 року.

Розташування

МТП облаштовано на сьомому, восьмому та дев'ятому поверхах дев'ятиповерхової будівлі студентського гуртожитку. Адміністрацією розмежоване окреме проживання ВПО та студентів.

У пішій доступності від місця тимчасового перебування (МТП) розташовані зупинка громадського транспорту, а також об'єкти соціальної інфраструктури: ринок, магазини, аптеки, банківські установи, університети. Найближча дитяча лікарня та амбулаторія загальної сімейної медицини знаходяться на відстані 10–15 хвилин пішки або приблизно 5-7 хвилин транспортом. Найближча школа розташована в 20 хвилинах пішої ходьби.

Наповненість

МТП має можливість розмістити до 100 осіб з числа ВПО. На момент візиту в МТП проживало 73 особи даної категорії, з яких: 48 дорослих (24 жінки та 24 чоловіки), 25 неповнолітніх (9 дівчат та 16 хлопців). Із загальної кількості ВПО – 7 осіб з інвалідністю (3 жінки та 4 чоловіки).

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

Розміщення ВПО у МТП здійснюється на безоплатній основі. Витрати за спожиті житлово-комунальні послуги покриваються МТП за рахунок бюджетної компенсації.

Водночас, у разі бажання ВПО проживати в гуртожитку поза межами місця тимчасового перебування, у покращених умовах, передбачена плата за користування ліжко-місцем.

З ВПО укладені договори на проживання. З правилами проживання ВПО ознайомлені.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

Опалення забезпечується централізовано.

Подача холодної води здійснюється централізовано з міського водозабору.

Питна вода в МТП забезпечена центральним водопостачанням.

Підігрів води здійснюється за допомогою бойлерів, проте їх використання обмежене через недостатню кількість обладнання та відсутність підключення наявних бойлерів.

Електропостачання централізоване без перебоїв.

Альтернативні джерела електроенергії (генератори) – два.

Харчування

ВПО самостійно забезпечують себе продуктами харчування. На кожному поверсі МТП облаштовано кухонне приміщення. Кухні, якими користуються ВПО, обладнані електроплитою, мийками та столом. Інші меблі та побутова техніка у кухонних приміщеннях відсутні. Гаряче водопостачання в кухнях забезпечується за допомогою бойлерів. На першому поверсі гуртожитку розміщено два холодильники та одну морозильну камеру для користування ВПО.

Частина кухонних приміщень МТП відремонтована, інша – потребує ремонту.

Санітарія та гігієна

На поверхах, де проживають ВПО, облаштовано санітарні кімнати, оснащені умивальниками та двома туалетними кабінками. Постачання гарячої води передбачено за рахунок використання бойлерів. Водночас більшість санітарних приміщень наразі не мають доступу до гарячої води через нестачу водонагрівачів та відсутність підключення вже встановлених бойлерів. Це створює суттєві побутові незручності для мешканців. Окремі санітарні кімнати потребують заміни освітлювальних приладів (лампочок). Частина приміщень уже відремонтована, інші включені до черги на проведення ремонтних робіт.

Душова кімната знаходиться виключно на першому поверсі. Вона є спільною та не розділена за статевою ознакою. Користування душем здійснюється щоденно за встановленим графіком, що передбачає окремі часові періоди для жінок та чоловіків, а також технічні перерви для нагріву води бойлерами.

Для прання білизни на другому поверсі облаштовано пральню, яка налічує чотири пральні машини. Водночас безоплатна пральня, розміщена на першому поверсі, перебуває у неналежному стані: приміщення захаращене меблями, що ускладнює доступ до обладнання. Із чотирьох наявних пральних машин підключені лише дві, тоді як інші залишаються в упаковці та не

підключені. Це значно обмежує можливості ВПО у задоволенні базових побутових потреб.

Для сушіння білизни в МТП передбачені спеціально відведені кімнати.

Протипожежна безпека

У приміщенні МТП розміщено план евакуації. Аптечки первинної медичної допомоги знаходяться у чергового гуртожитку. Водночас було зафіксовано відсутність вогнегасників на поверхах, що унеможливило оперативне реагування у разі виникнення надзвичайної ситуації. Зазначене створює потенційні ризики для життя та здоров'я осіб, які перебувають у закладі.

Окрім зазначеного, на поверхах, де функціонує МТП, зафіксовано потенційно небезпечні умови для дітей. Зокрема, у кухонних приміщеннях наявні відчинені двері, що ведуть на балкони. Відсутність обмежувальних засобів створює реальні ризики для життя і здоров'я дітей та інших мешканців. Стан балконів потребує технічного обстеження та впровадження заходів безпеки з метою запобігання нещасним випадкам.

У гуртожитку, де функціонує МТП, відсутнє захисне укриття цивільного захисту. Інформація про місцезнаходження найближчих укриттів розміщена у холі на першому поверсі будівлі.

Безбар'єрність

Будівля, у якій розміщено МТП, не відповідає вимогам безбар'єрності. Відсутні конструктивні елементи, що забезпечують архітектурну доступність для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Внутрішній простір не обладнаний засобами для безперешкодного пересування (пандусами, поручнями, підйомними пристроями тощо), а також повністю відсутні адаптовані санітарно-гігієнічні приміщення.

Умови в кімнатах

Для проживання ВПО в МТП передбачено 32 кімнати, у кожній з яких розміщується по 2–3 особи. Сім'ї забезпечуються окремими кімнатами. Вхідні двері в кімнати мають замки для безпеки. У кімнатах є мінімальний набір меблів. Вікна у кімнатах металопластикові.

Дозвілля

На першому поверсі гуртожитку облаштовано кімнату для дозвілля, де ВПО мають змогу переглядати телевізор. У цьому приміщенні також проводяться різноманітні зустрічі, зокрема з психологами та юристами, організовуються майстер-класи та заходи для дозвілля як дітей, так і дорослих.

Також на четвертому поверсі гуртожитку функціонують дитяча кімната, кімната для зборів, банкетна кімната та тренажерна зала, які доступні для безкоштовного користування ВПО.

Доступ до інформації та послуги

Інформаційний стенд – наявний, розміщений у холі гуртожитку. Графік прийому керівництвом МТП затверджено та доступний для ознайомлення. Скринька для надання звернень – наявна. Також в МТП щодня чергує черговий.

Більша частина ВПО уклали декларації з місцевими лікарями.

Освіта

Діти навчаються за змішаною формою навчання. Під час онлайн навчання використовуються власні планшети та телефони. Дитячі садочки не працюють.

МТП забезпечено безкоштовним доступом до Wi-Fi.

Працевлаштування

Із загальної кількості ВПО працездатного віку, які проживають у МТП, менша частина є працевлаштованою.

Анонімні інтерв'ю під час візиту проведено з 14 особами.

У процесі особистого спілкування з ВПО, які проживають у МТП, скарг щодо порушення прав не надходило. Водночас мешканці висловили побажання щодо покращення умов проживання, зокрема – забезпечення санітарно-гігієнічних приміщень гарячим водопостачанням.

Правопросвітницькі заходи проведено для 14 осіб.

Проведено інформування мешканців МТП щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений), а також роз'яснено порядок та можливі шляхи звернення до Уповноваженого.

Загальні потреби МТП:

забезпечення бойлерами у кількості двох одиниць по 200 л.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту

Запорізькій обласній військовій адміністрації, Національному університету «Запорізька політехніка»:

забезпечити безбар'єрне пересування осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення приміщеннями місця тимчасового перебування, а також безперешкодний доступ до об'єктів санітарно-гігієнічного призначення та можливість їх повноцінного використання шляхом облаштування відповідних елементів доступності або здійснення розумного пристосування згідно з вимогами чинного законодавства та державних будівельних норм;

забезпечити приміщення МТП первинними засобами пожежогасіння, зокрема вогнегасниками, у кількості, що відповідає встановленим вимогам пожежної безпеки;

забезпечити санітарно-гігієнічні приміщення МТП гарячим водопостачанням шляхом встановлення та підключення необхідної кількості бойлерів;

провести обстеження балконів на предмет технічного стану та безпечності їх експлуатації, за результатами обстеження вжити необхідних заходів щодо усунення виявлених недоліків, у тому числі шляхом обмеження доступу або проведення ремонтних робіт, з метою запобігання травматизму та забезпечення безпеки мешканців;

встановити відповідні запобіжні засоби для обмеження вільного виходу на балкони, особливо в місцях, де перебувають діти, з метою попередження нещасних випадків та мінімізації ризиків травматизму;

опрацювати спільно з міжнародними та національними організаціями питання облаштування окремих душових кімнат із розділенням за статтю для забезпечення приватності мешканців, а також забезпечення цілодобового доступу до цих приміщень, з метою підвищення комфорту та дотримання належних санітарно-гігієнічних умов проживання;

забезпечити МТП достатньою кількістю пральних машин для безоплатного користування ВПО, з урахуванням фактичної кількості мешканців;

звільнити приміщення, призначене для прання, від сторонніх предметів та зайвих меблів з метою забезпечення вільного і безпечного доступу ВПО до

пральних машин, а також організувати щоденний безперешкодний доступ до зазначеного приміщення;

опрацювати спільно з міжнародними та національними організаціями питання щодо забезпечення кухонних приміщень МТП побутовою технікою, зокрема холодильниками, електричними чайниками, мікрохвильовими печами тощо;

здійснити заміну освітлювальних приладів у санітарних кімнатах, у яких наявна відповідна потреба.

**Представник Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини у Запорізькій
області**

Михайло ВОЛКОВ

**Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Юлія КОРОТКОВА